Ціна 2 крб.

ПЕРЕЦЬ

№ 15—16. 1943 р. ЖУРНАЛ САТИРИ И ГУМОРУ РІК ВИДАННЯ II

Німецькі окупаційні власті опублікували брехливу і провокаційну декларацію про приватну власність на землю.

Малюнок Б. Фрідкіна.

ЕРІХ КОХ (до українського селянина). — Ми вас, хліборобів, так любимо... Прийміть подарунок від нашого фюрера.

ЗЕМЕЛЬНО-БЕЗЗЕМЕЛЬНА АВАНТЮРА

Радіоперехват з примітками

ЗАПИС МИНУЛОРІЧНИЙ

Дерев'яний голос диктора з Берліна:

«У-в-а-г-а! Включаємо «Спортпалас». Буде...» **(Нічого не чути. Все загубилось у тріску, гуркоті і вереску, що нагадує ревіння череди баранів, кіз, корів і свиней, які повертаються з пасовиська голодні. Затихає. Чути ледве вловиме шепотіння, що знов вибухає істеричним припадком зойків, погроз і задишки *).**

«... Я піднявся на трибуну. Це ви бачите? **(Ги-ги-ги! Оплески).** Я стою перед послами, депутатами і діячами Великої Германії, як посланець бога Вотана. Я, фюрер, маю тут, не криючись з думками, заявити, що український чорнозем жирний, як масло **(Герінг, що сидить у першому ряду і дивиться на фюрера, як кіт на сало — ковтає слину...).** Бере охота і є тяга на український простір. Ми станемо на простір, і ніхто нас не зрушить! **(Хапає себе за ліву ногу, що нестямно підскакує...).** Я задумав поселити на Україні і, майте на увазі, виключно в смузі жирного чорнозему, 25 мільонів німців. **(Нестямне зітхання і крик: «Ай, мамо, чому я не захлинувся на п'ятому місяці». Гестаповці хапають злочинця-песиміста і спроторюють його в тартарари).** Ми цим самим подамо велику поміч українським селянам, яких більшовики прив'язали до землі навічно, а ми, німці, розбиваємо тягар і робимо селян вільними. У нас є план! У нас є реформа! У нас є закон!..».

ЗАПИС ЦЬОГОРІЧНИЙ

У радіоприймачеві чути те саме, що й минулого року.

Місце Гітлера на трибуні займає Альфред Розенберг. Він патетично, але в ніс говорить:

«Приписую українським мужичкам земельну реформу. Головна, провідна, багатообіцяюча ідея моєї реформи спирається на лозунг: «Роботящому селянинові—своя земля!» Зважаючи на кліматичні, природні та інші умови, яких не слід перелічувати з причин мого короткого регламенту — приписую 99 приміток **(просимо не змішувати ці примітки з нашими),** які надають реформі гнучкості і мінливості».

ЗАПИС ТОГО Ж ДНЯ, АЛЕ ВЕЧІРНІЙ

«Виявіть довір'я, українські хлібороби-селяни, контуженому співцеві Третього райху. **(Не мучтесь у здогадках — це Йозеф Геббельс).** Земельна реформа Альфреда Розенберга з погляду теорії і практики цілком відповідає нашим планам щодо України. Мій фюрер вийшов на арену історії, щоб винищити всі слов'янські народи, як наприклад... **(На цім слові дзвонар брехні запнувся, згадавши, що його слухають...).** Я знаю, серед селян є злісні елементи, що надають небажаного відтінку цій ясній думці Адольфа Гітлера. Клянусь своєю совістю **(двадцятикпудова туша Герінга завовтузилась на стільці, і її сухотні груди вибухнули сміхом, що скидався на іржання трьох кобил),** мій фюрер не має на увазі української нації, як це мають на увазі злісні більшовицькі шептуни.

Повірте на слові, не слов'янські українці! Ми вас так любимо! Ми вам земельки не шкодуємо. Хайль!».

ЗАПИС ОСТАННІЙ

Диктор: «Поділля... Ах, яка краса! Наш мікрофон встановлений на вигоні села Село потопає... **(Не чути, в чому потопає).** Серед селян панує урочистий настрій. Тут присутні гаулейтер України пан Еріх Кох і автор реформи Альфред Розенберг. Зараз буде говорити гаулейтер».

Еріх Кох поважно:

— Хлібороби благословенного Поділля! Ваше село — єдиний острівець серед вогню і лихої ненависті, з якого б'ють хвилі прихильності, лояльності і добра. За це ми наділимо землею в присутності всієї громади найкращих селян згідно з списком, затвердженим фюрером. Першим за списком — Тимофій Довбня. Хлібороб Довбня підходьте!

— Я й звідси бачу...

— Роботящий?..

— Еге ж, нам це прописано на роду...

— Перепрошую,—вмішується сторонній голосок.—**Тимофій Довбня** роботящий, конешно. Тільки звихнувся. Вчора звихнувся і пустив шпильку. **(Альфред Розенберг блимнув очима і оглянувся). Вчора,** коли я, староста Хвилимон Лизоп'ятенко, навідався з приводу невиконання плану яйценосіння курами Довбні, він розійшовся і заявив при свідках, що його кури відмовились нести яйця на вищу расу... **(Музика ріже марш).**

Еріх Кох перелистує закон.

— Ясно! Не підходить! Примітка 87 нам говорить: «Не можуть бути наділені землею селяни, які не виявили повного розуміння слова — роботящий...». Йдемо далі — Улас Варивода, є?

— Та є ж...

— Що скаже пан староста?

— Я скажу, хвалити бога, путній хазяїн, роботящий. А характер, тее, перекосився... Вчора я йду, а Улас назустріч. Я йому: «Хайль Гітлер», а він без вимання....

Еріх Кох, позираючи на Розенберга:

— Ясно! Не може одержати землі за приміткою 55, в якій говориться: «Нелояльність до фюрера—карається тюрмою»... Слідуючий Самійло Шпонька... Підійдіть!..

Диктор: «Хлібороб Самійло Шпонька виходить з гурту. В руках тримає написану промову. Він хоче висловитись і подякувати фюрерові. Слухайте вдячного хлібороба».

*) Тут і далі примітки в дужках — наші.

СОБАЦІ — СОБАЧА СМЕРТЬ!

Німецький начальник Краснопільського району, на Сумщині, видав розпорядження про знищення на території району всіх собак.

Малюнок О. Козюренка.

— Дивись, Микито, пан начальник собі смертний вирок підписав!..

Вдячний хлібороб, Самійло Шпонька, відкашлявшись:

— Я не то, щоб оратор і прохач землі. Я жалобщик. Заяву написав. **(Читає розважливо й хитро).** «Заява. Від громадянина УРСР Самійла Шпоньки прохання, а про що саме, про те в артикулах говориться: 1) Бура свиня, що належить відомому спекулянтові, бандитові і навіть контрреволюціонерові Хвилимону Лизоп'ятенкові, року 1943, червня 1 дня з'їла мою онучу, яка була з генерал-майорської штанини, котрі штани були знайдені під лісом недалеко від мертвого генерала, що носив фамілію фон Розенбухен, і яка за найнижчою розцінкою коштувала 1 карбованець 59 копійок. В чому і розписуюсь і прошу стягнути зазначену суму готівкою на мою користь».

(Від такої несподіванки диктор, діставши з кишені хустку, почав сякатись прямісінько в мікрофон, а Хвилимон Лизоп'ятенко проковтнув муху. Розенберг схопився і став коло німецького патруля. Гаулейтер України тріснув кулаком по столу).

— Ясно! Не підходить... Далі. Хто далі? Ага, за списком далі Харитон Цибуля. Є такий? Я питаю, є такий, пане староста?

— Бу-бу-був. Вчора бу-в, а вночі, якраз перед такою подією вашого приїзду, подався у ліс. Я казав і ще раз кажу, що в нас не люди, а політичні мікроби. Ви тільки подивіться на них! Ще не встигли поділити землі, а вони вже розходяться. Важко служити. Не село, а, як сказали пан гавлейтер, острів. Той сюди—той туди. Хіба встережеш, хіба доглянеш всюди, коли острів... **(Диктор перелякано затулив долонею мікрофон. Я записую останні слова гаулейтера):**

«Ясно... Список вичерпався».

Лука ПАЛАМАРЧУК.

ТУБЕРКУЛЬОЗНИЙ

Молодий партизан Гриша трусив кучерявим чубом і весело розповідав, щойно повернувшись з операції:

— Сковирнули ми ешелончик. Як довбанули по ньому, так гусарики й полетіли. Ну, вп'ймали в селі старосту...

— Братці,—проситься староста,—я туберкульозний.

Тут мене зло забрало, дивлюсь на його продажну товсту пику, на руки, що трусяться, і кажу:

— А німцям служити не туберкульозний, гадино?! А сім'ї партизанські знищувати здоровий?—і тут виймаю фінського ножа...

— Братці,—кричить,—не ріжте мене... Краще застреліть!

— Не можна,—відповідаю. —Чого ти, стерво, упорствуєш? Німці близько, почують, ми краще ножем тебе... Ану, вилазь сюди.

Ножа я не споганив, жалко фінку було бруднити, я нею хліб ріжу, але запропонував старості:

— От що,—кажу,—даю тобі завдання: підпалити німецький склад з сіном. Зробиш?

— Зроблю,—відповідає туберкульозний.

— Ну, дивись, кажу,—завтра перевірю...

І дійсно—на другий день чорні хмари диму закутали все село.

Микола ШЕРЕМЕТ.

Україна. Партизанський загін.

ВСЯК ПО-СВОЄМУ

— Вчора німці у нашому селі землю розподіляли...

— Ну, й як, попало й тобі?

— А як же!.. Тільки двох «благонадійних» знайшли: поліцая та старосту.

— От таке!

— Вранці збиралися в поле йти землю їм нарізати..

— Ну, й що?

— Не пощастило й «благонадійним». Вночі поліцая і старосту партизани прикінчили.

— Ось як! Ну, тоді в нас було веселіше.

— А саме?

— І до нас німці приїхали старості землю нарізати. А староста їх порізав. А потім з усім селом подався в ліс. Об'явилося, що він сам партизан.

★

СПІЛЬНА ДОЛЯ

— У нашій долі багато спільного, — сказав нальотчик Ганс Шмуцке своєму другові льотчикові Карлу Блошке.

— А саме?

— І ти, і я, кінець-кінцем, приземлимось навічно.

ДЕ ТО БЛУДИТЬ ВАША ДОЛЯ...

Запроданцям присвячується.

Проклинають в голім полі,
В кожній хаті лають вас...
Де то блудить ваша доля?
Певне, німцям продалась.

І пішла не з козаками,
А з іудами пішла,
І женуть її штиками
З українського села.

Оджила ганебно-гірко
Двадцять літ іще тому,—
Чом несеш брудну ганчірку
В стяг народові свому?

Чи ж тебе ще мало вчили
Шаблями Боженко, Щорс,—
Що недобитків з могили
Витягати довелось?

Не вдягайсь під гайдамаків,—
На тобі іудин знак!
Здохнеш гірше від собаки,
Доле злих цепних собак!

Терень МАСЕНКО.

ЄДИНИЙ ВИХІД

— Ти чого засмутився, Пилипе?

— Та от за новим земельним законом одержав від німців одну десятину землі, а мені до зарізу дві треба.

— Навіщо?

— Для круглого щоту. На десятині можна викопати 250 могил, а в мене план—500 німців поховати. От і пощитай.

— А ти в кожну могилу по 2 фріци клади—і землю заощадиш, і план перевиконаєш.

З ПРАКТИКИ СТАРОГО СНАЙПЕРА

Молодий снайпер. — Сьогодні важкий день — понеділок. Старі діди кажуть, що в цей день доля вихідна і не фортунить.

Старий снайпер.—А ти, як я, потоваришуй з трьохлінійкою й перевели свою фортуну на безперервний тиждень — тоді щодня щасливо битимеш німців.

ВСЕ ОДНО

Фріц уже про нагороду
Думать зовсім перестав:
Все одно хоч з мосту в воду—
Чи з хрестом чи без хреста.

Дмитро БІЛОУС.

ЛУЧЧЕ БУЛО Б НЕ ХОДИТИ...

Малюнок Л. Бродати.

— Ноги Фріца Швайнкопфа більше ніколи не буде в нашому домі.

— Він тебе образив?

— Ні, йому одірвало обидві ноги під Лисичанськом.

ЗУСТРІЧ

Сталася ця пригода ще тоді, як я в зенітчиках служив. Тоска гризла моє серце. Німецькі літаки рідко літали над нашим об'єктом, і взагалі суцільна нудота панувала на небі й на землі.

Лише раз прилетів «Юнкерс» на нашу позицію і давай гатити бомбами. Зразу трохи каламутно стало: гуде земля, катавасія навколо, наводчик і заряджаючий поранені лежать... Та чую командир кричить, координати для стрільби диктує. Беру я снаряд, ставлячи трубку на півтора кілометра, заряджаю й кажу:

— Не літай, гад, над селом українським, не бомби артилерію радянську, не тривож людей чесних.

Сам отак кажу, а гарматку свою пальчики на три з чвертю наперед літака висуваю. Підготував і смикнув...

І що ж ви думаєте?

Дивлюсь, димить фашист, каменем до землі пре, а навколо всі «ура» кричать. Раптом німець викидається на парашуті. Тут мене й потягла цікавість побалакати з ним. Припустив я щодуху до місця його приземлення. Не встиг добігти, коли бачу — його вже оточують колгоспниці з вилами. Розштовхав я бабочок, підходжу ближче, а одна уперта стоїть, літня така й симпатична на вигляд, й зубці вил прямо біля пуза фашиста тримає, а той чортом на неї дивиться.

— Мамашо,—кажу,—відійдіть, бо глядіть ще проштрикнете його й дух від нього важкий піде, а в мене до нього розговор є.

Але бабочка не відходить і, навіть навпаки, каже:

— Май свій розговор, та швидше. Ми його тут рішать будемо, і нічого нам час марно гаяти. Сам бачиш, синку, сіно косимо.

Ну, я і кажу фріцу:

— Хабен зі гевезен, по-нашому, значить: був ганс та ввесь вийшов.

Киває німчура головою, як кобила в спасівку, й відповідає:

— Капут Гітлер!

— Чули вже й бачимо навіть... Нового нічого не скажеш?

Мовчить фріц: соромиться бабочкиних вил. Тоді я йому й кажу:

— Про віщо ти, Ганс-Фріц, а може й Карл, думав, коли летів на гармату Юхима Мироновича сина Пушкаря?

— У нас в армії не думають,—каже німець.

— Це ж воно як?—кажу. —Хай, значить, замість вас коні й верблюди думають, добро їм—у них голови здорові.

Замовк Ганс-Карл, а може й Фріц. Образився.

Тут наспів міліціонер і повів його. А баба дивиться вслід й пальцями зубці пробує:

— Ех,—каже,—через твої розговори живота йому не проштрикнула, душогубе!

— Нічого,—заспокоюю я її,—на ваш вік, Степанидо Іванівно, товаришко Пушкар, ще не один фріц нагодиться...

От як довелося мені з рідною матінкою побачитись.

Михайло ТАРДОВ.

ГАЛЯ в Німеччині

«Галя в Німеччині» — так називаються брошури, листівки і плакати, якими німці закидали окуповані українські села і міста. Гітлерівці з шкіри пнуться, щоб переконати українців, що в Німеччині не життя, а рай. Це так само легко зробити, як і довести, що Геббельс — сучасний Аполлон. Краєчок правди про фашистський рай виглядає навіть зза гітлерівської брехні.

Нижче ми друкуємо, без жодних змін, геббельсівські казки, супроводжуючи їх лише малюнками наших художників.

(О. Козюренко, В. Литвиненко).

«Жінки і чоловіки, йдіть на працю до Німеччини!»—гостинно запрошує плакат. Ця можливість дуже зацікавила українську дівчину Галю.

Робітників, що їдуть до Німеччини, проводжають з музикою.

Галя прибуває в Німеччину й знайомиться з своєю господинею.

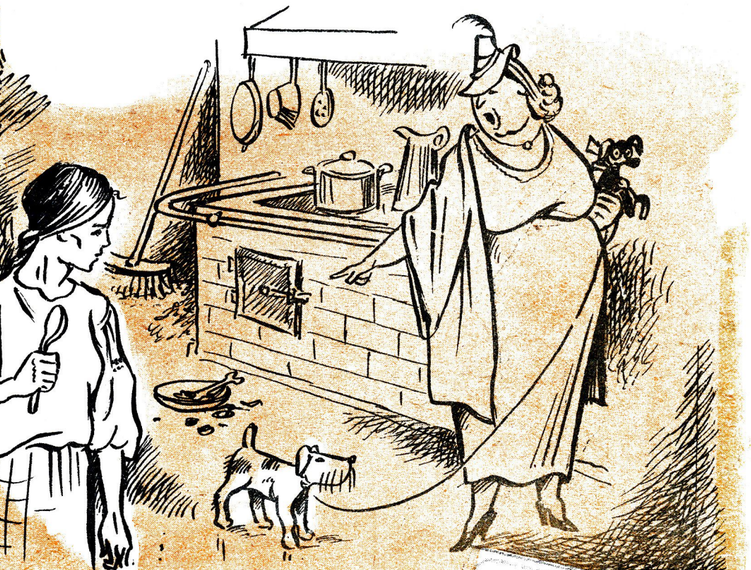

Перший сніданок в нових умовах.

Робота легка і нескладна, — не праця, а розвага. Галя стала поміччицею господині.

Сповнена незабутніх вражінь, Галя написала листа додому.

ВИПАДОК З МАСКУВАННЯМ

— Мені пуповину на сокирі перерізали, щоб я майстром був. Я таки до роботи вигадливий. Я багато що можу. У мене навіть військових спеціальностей кілька. Як бачите, ми в танкістах, а взимку коли стояли, я в снайпери подався і в розвідку охоче ходив...

Єфрейтор Олександр Павлюков втручається в розмову.

— Розкажіть, як румуни вас за німця взяли.

Мусій каже:

— Згадуй сам.

І Павлюков розповідає, як Добрийвечір одягнувся під німця і пішов у розвідку. Він дістався до самого ворожого бліндажа і вирішив: увійду! Кого укладу, кого і з собою потягну. Тримаючи в руках автомат, зігнувся і вліз у бліндаж. Три румуни встали при його появі. Портрет Гітлера заколивався на сірнику, встромленому в стінку.

— Двох покладу, а цього, з вусами, візьму,—вирішив Мусій. І тут же впав. Коли прийшов до пам'яті, побачив, що зв'язаний. Хотів поворушитись. Куди там! Міцно злодії в'яжуть, навчились награбовані речі запаковувати.

Вісім румунів схилились над ним.

Мусій на спробу вилаявся:

— Доннер веттер! Швайн!

І відразу схаменувся. Той самий антонеску, якого він збирався захопити з собою, той самий румун, якому він вирішив залишити життя, підійшов до нього і з усіх сил пхнув його ногою в бік. Мусій од образи аж потемнішав, зціпив зуби та вирішив триматись.

— Швайни! Швайни!

Румуни, мов оскаженіли. Вони підскакували до нього, тягли за носа, сідали на живіт, а той самий, з похмурими вусами, зірвав із стіни портрет Гітлера, харкнув на нього і приклав до свого висохлого сидіння. І інші румуни плювали на фотографію...

Потім схопили Мусія за руки та ноги і витягли з землянки. Порадились, посварились, і, вирішивши, бадьоро рушили в той бік, звідки нещодавно прийшов Добрийвечір.

Вони йшли швидко, а коли втомлювались, то кидали Мусія в сніг і пхали ногами. А Мусій зносив усе терпляче.

Він заплющив очі і бурмотів мов задоволена кицька:

— Добре путь до наших знають. Тільки б не заблукали.

Юхим МАРТИЧ.

МІСЯЦЮ-КРЕМНЮ...

Місяцю-кремню,
Викреши жалю,
Хай стане темно
По всім віддалю.

Хай стане темно,
Темно не видно,
Холодно, смутно,
Гірко, нерідно.

Будуть гуляти
Чужі вояки—
Хай їм завиють
Чорні собаки.

Прийдуть до хати
Молодість звати—
Хай їм заграють
З стріх автомати.

Стануть тікати,
Стану співати,
Місяцю-кремню,
Тебе благати:

Викреши світла
З синьої сталі,
Хай стане видно
По всім віддалю.

По всім віддалю,
Ще й по долині,
Ясно, привітно
По Україні.

Павло УСЕНКО.

Є УСЮДИ ДОБРІ ЛЮДИ...

Важко, важко, що й казати,
фрау Шульц в Берліні спати.
Тільки ляже стара сука,
як англієць з неба стука.
Та так стука, та так грюка,
що летить із ліжка сука.
Погляд зляканий звертає
до Адольфа, і благає:
— «Фюрер, фюрер, ти ж, бувало,
обіцяв і рай і сало.
Ачей пороху не стало,
що і з тебе воно спало?
Ой, Адольфе, важко, знати,
в рай пробитися. Благаю:
сам їж райські паляниці,
для німкені ж, для сестриці,
зроби так хоч, щоб англійці
не жбурляли з неба криці.
Фюрер, шибенику мій,
дай арійці супокій!!!».
Та Адольф не чує сліз,
сам у сховище заліз.
Пріє, пріє, наче віз
всіх гріхів своїх привіз.

З неба анголи хоробрі
шлють одвіт німецькій кобрі.

Тої ж ночі на Вкраїні,
як вовка, десь на руїні,
Ганса Шульца—сина суки
партизан вціймав за руки.
Подивився на руки—кров.
У кишеню глянув—сало.
Луснув гада і пішов...
Ганса наче й не бувало.

Тої ж ночі в Білорусі
у маєтку Шульца гуси
сполошились дуже рано,
бо Іван квитався з паном.
— «Пан, від імені округи
взять прийшов я за наруги».
Новоспечений панок
тільки булькнув у ставок...

Ясно все: хоч круть, хоч верть —
німчаям усюди смерть.
Не сховаєтесь, паскуди —
є усюди добрі люди.

Микола НАГНИБІДА.

Пригоди старого Шельменка

Сюжет — викрадений.
Персонажі — позичені.
Автор — вигаданий.

Діють — давні знайомі:

ШЕЛЬМЕНКО — **колишній денщик.**
МОТРЯ — **така ж, як і була.**
ШПАК — **нині Шпаклер.**

Сцена — порожня. Декорації — не потрібні.

Виходить літній, але жвавий дідок.

— **Люди добрі!** Не положіть гніву, подозвольте мені без артикула, а так, словесно, доложить: я єсть—Шельменко, як колись ото в п'єсі—одставной солдат, денщик, а тепер староста. Єй-бо, не брешу! Божусь і присягаюсь, що якби мене насильно сюди не потурили, то я б і носа свого не показав. Та чи мені ж ото, такому мізерному чоловікові та отут орудувати, та, тее-то, приставлять! Гай-гай, колись було Було, не криюсь. Орудував. Крутив і плутав. Глядачі з мене, було, весь вечір сміялись. Найшлися бо писарі, зробили з мене кумедію, чи по писанню сказать,—лицедійство, і почали Шельменка приставляти та показувати усім: дивіться, мовляв, як мужичок-гречкосій дійствує та що він виробляє!

Так мене, бідного Шельменка, тее-то, і охрестили: мужичок-хитрячок, або попросту——Шельма-плут. Ну, я й не протестував. Бо,—поки не було війни—все було добре... І жив я нічого. Отак—степ, отак—річка, над річкою верби, за вербами Качарівка, над Качарівкою каланча, а на каланчі дзвін та я, одставной солдат Шельменко, в оцій ось хуражці. Сидю собі, покурюю та врем'я людям вимірюю. Бевкну раз—пішли люди працювать. Бевкну два—пішли люди спочивать. А я собі сидю та покурюю.

Та ось почалась війна. Прийшов німець. Прийшов з ним і поміщик отой, Шпак. —Трах-тара-рах!—німці каланчу розбили, мене звалили і таке зробили: бідного Шельменка, тее-то, старостою настановили. Дійствуй!

Що ти його будеш робить! Як староста, то й староста. Чи мені привикати до кумедій?

Коли це чую: стук-стук... Партизани! І ці мені: «Шельменко, дійствуй!»

Ну, то я й дійствую!.. Де ж воно тут, що та, будучи, до чого? **(Озирається).** Ага: оце, тее-то, отак сад, а за садом хатка, а в хатці поселився мій давній пан, поміщик Шпак, а навколо — німецька варта. Та ні підступить, ні підійти. Самого старосту і то не підпускають.

А підождіть!.. З Шпаком же повернулася його покоївка Мотря... От так я і зроблю: покличу спершу сюди Мотрю, а там діло, тее-то, само покаже. Ахи-и! Аго-ов! Ахи-и! Нема, не чуть, не слихать і не видать. Агов! Ахи-и! Стій-стій... Іде... Вона... Мотря! Ой, лишенько, була красива, а це, після загряниці, тее-то, зовсім бегемотою стала. Ану, чи пізна? Ах-и! Ка-хи!

Входить Мотря.

Вигляд має такий незвичайний, що важко й описать: на голові кужелем стирчить зачіска «останньої» моди, брови вищипані і рот до вух та ще й нафарбований. Років їй під... підстаркувата.

— Вас із дас тут розкашлявся?

— Та то я, серденько, будучи, вас так кличу. Ось ідіть, тее-то, сюди, та ми тут такички любенько погомонимо.

— Вас із дас, я тебе питаю? Хто ти такий?

— Та я, будучи, єсть той, що й був: Шельменко!

— А-а... денщик?!

— Так, та, будучи, трішечки не так. Пішов, дякуючи панам німцям, на повишеніе. Тее-то, староста.

— Тю на тебе! Банджур, що прийшов **(подає руку).**

— А ви такі ж, тее-то, красиві та, будучи, повновиді.

— Ідіть собі!

— Та чого—йдіть, я вас, душечко, кріпко, будучи, полюбив. Покохайте, душечко Мотре, і ви мене.

— Яка я вам Мотря?!

— А як же вас накажете, тее-то, величать?

— Храу Мотря, або хрейлен Мотільда.

— Он воно що?! А я думав, що ви собі Мотря та й годі. Аж воно он хто! Храва-Хрейля Мортільда.

— Загряницею—храу, як була замужем, а тепер обратно хрейлен.

— Обратно, знову дівка?! Ти диви, до чого дійшла загряниця! І без лікарів?

— Тю, який ти дурний! І такий же дурний, що тільки пардон та й годі.

— Може я що не так, то ви вже мені, тее-то, не положіть гніву. А тепер я вас прошу, молю й благаю, зробіть, щоб пан Шпак вийшли сюди на часинку, дуже мені його треба.

— Нема тут ніякого Шпака.

— Як це, тее-то, будучи, нема?

— А так. Є пан Шпаклер. Їх сам Гітлер переробив. Я, каже, єсть Гітлер, а ти будеш Шпаклер. Хвамилію їм доточив.

— Ось як! Так ти, храу Мортільда, поклич мені цього Шпаклера, а я тебе зг те, будучи, поцілую **(обнімає).**

— Ай! Необразований хохол. Мене загряницею пани німці в губи цілували, а ти, неук, слинищ щоку. Ай!

На той крик входить Шпак.

— Хто тут? Мотре! Ти? **(До Шельменка).** Ти хто такий будеш?

— Я, ваше благор... чи то пак, ваше високоблагородіе, будучи, Шельменко, староста над Качарівкою.

— А, голубе, пізнав! А тут чого?

— А нічого, так-таки нічого. Я, будучи, ішов, та, тее-то, зайшов, тутечки посидів та такички й пішов **(хоче йти).**

— Стій! Кажи правду!

— Та я, пане, тее-то, з вашого дозволу, як я, будучи старостою, просив храю Мортільду, щоб навчила мене, як загряницею хліртують.

— Ага! **(До Мотрі).** Мотре, іди звідсіль!

Мотря пробує встряти в розмову:

— Усе умовляли мене, щоб я...

— Іди, іди, скажеш потім.

Його підтримав Шельменко:

— Подозвольте—я її потурю, як староста. Ану, йди звідціля!

Мотря пішла. Шельменко і Шпак лишилися удвох.

— Що, Шельменко, попався?

— Попався, тее-то, попався.

— Стань тут. Стій і відповідай: амури заводиш?

— Заводю, ваше благор.... чи то пак, ваше високоблагородіе. Так точно, заводю.

— Мовчать! Я з тебе живого шкуру здеру!

— Покорно благодарю, чи то пак... Ваше високоблагородіе, змилуйтесь!

— І не проси й не моли. Бачиш он ті стовпи?

— Оті? Що отакечки стоять?

— «Отакечки» стоять, а на них «отакечки» перекладина лежить. Бачиш? **(Виймає спід поли віревку).** А це ось бачиш?

— Налигач, чи що?

— Петелька! Ось вона!

— Осмілюсь запитать: навіщо?

Шпак накидає петлю на Шельменка.

— На твою шию, от навіщо.

— Ой, змилуйтесь! Пустіть! Не буду! Не буду, тільки пустіть. Хай вона западеться, та ваша Мортільда, щоб я до неї доторкнувся. Хай вона жабою стане з її смердючим хліртом. Та коли б же я те знав, що ви за нею самі, тее-то, впадаєте...

— Що-о?!? Не смій!

— Я ж, тее-то, й кажу: вона ні вам, ні мені не потрібна. Навіщо вона мені здалася, щоб я, та за якусь там дуриоверху Мотрю погибав.

— Не за Мотрю...

— Як? Не за Мотрю? Ну, слава богу! А за що?

— А от за що... **(Показує листа).** Бачиш?

— Нічого не бачу.

— Як так нічого, коли тут ясно сказано: «Остерегайтеся Шельменка, позаяк це—більшовик. Хоч він і староста, а, проте, зв'язаний із партизанами». Кажи—зв'язаний?

— З ким?

— З партизанами.

— Зв'язаний, точнісінько, як оце, тее-то, із вами зв'язаний.

— Ага! Ну, признавайсь! Усе кажи.

— Ото я й говорю. Ваше високоблагородіе, ви ж бачите, що я в петлі і, тее-то, нікуди від вас не втечу, ось дайте, не муляйте собі ручку, я сам потримаю. **(Вибирає другий край вірьовки з рук Шпака).** От так!

— Ну, говори.

— Отже, ліг я спать... Сплю. Аж чую: стук-стук-стук! Дивлюся—двоє.

— Хто двоє?

— Партизани! Питають: німців у селі багато? Кажу — багато, а сам спішу до хати. Стій, кажуть, признавайсь: де живе Шпак? Про вас, тее-то, питають. Кажу, он там, та так точнісінько і показав де ви живете.

— Ах ти негідник!

— Підождіть. А вони кажуть: хоч ти і староста, а правду нам говориш. Виходить, мене вивіряли. «Замани, кажуть, нам пана Шпака у Вихристову балку, ми з ним поцитаємось. Замани».

— **Замани??**

— **Замани, кажуть, його, німецького прихвосня..**

— **Ну, ну, далі.**

— **Замани його, кажуть, задрипаного поміщика...**

— **Далі, далі!**

— **Замани, кажуть, його капловуху свиню, коростявого собаку...**

— **Ну, ну, годі!..**

— **Общипану курку, дурноверхого телепня, вас тобто, ваше високоблагор...**

— **Мовчи! Мовчи, негідник!**

— **Мовчу.**

— **Продовжуй! Тільки не повторюй їхніх слів.**

— **Не повторювати слів? Я ще не всі й похторюю; там такі були слова, як гірі,—я таких ніколи і не чув.**

— **Продовжуй.**

— **Оце і все.**

— **Як все? Признавайся мені зараз! Ти пообіщався мене заманить? Так? Говори, пообіщався?**

— **Винуват, пообіщався. Еге ж, та оце й до вас прийшов, щоб вас оце підмовить...**

— **Ах ти ж предатель!**

— **Та слухайте ж сюди! Підмовити вас на одне хитре діло. Як ви, ваше високоблагородіе, знаєте, що Шельменко де тільки повернеться, так, тее-то, хитро-мудро діло зробить...**

— **Ти тільки все хвалишся. Я тобі раніш велів заманить мені партизанів.**

— **Уже заманив.**

— **Як само?**

— **А так само: вже сидять у засідці.**

— **Ну?!**

— **Я вже спроворів вони чекають. От тільки ми з вами туди прийдемо, а партизани поживу почують та до нас. А німці їх хоп, і в «земельну розправу».**

— **Я все одно тобі не вірю.**

— **І не вірте.**

— **Я нікому не вірю.**

— **І собі не вірте...**

— **Аж поки мені не заманиш партизанів. Ох, Шельменко, як мені через них жити важко! Піймай їх, злови, будеш мати нагороду.**

— **Туж-туж піймаю. Що б то я був за Шельменко, та ще й староста, щоб не зробив чого схочу! Обіцяли мені правителі по три десятини за партизана? Обіцяли. Вони у мене усі тут (показує на жменю). Ось я тільки приміряюсь. Ану, лиш станьте тут, та я побачу, як воно буде. Ану, такички, далі, трохи далі.**

— **Для чого? (Шпак одходить далі).**

— **От так. От вроді ми з вами як, тее-то, ідем. Зробимо, як то кажуть у тіятрах,—репетицію. Ні, не так (знімає з нього пояс з китицями). А дайте вашу білу ручку. Ні, ні, спершу одну. Отак! А тепер другу. Я ручки так вроді як зв'яжу: так, тоді—отак, а далі от так, та такечки й зв'язав. А пробуйте, ваше високоблагородіе, чи розв'яжете?**

Шпак силкується.

— **Розв'яжи.**

— **Зараз, такички, і розв'яжу. Уже починаю (раптом удає, наче щось згадав).** Ваше високоблагородіе, подозвольте, тее-то, без артикула, а так словесно поспитать...

— **Ну, говори, питай.**

— **Одійдімо, щоб нас, бува, хто не почув. Чи ви вмієте, тее-то, дихати через ніс?**

— **Як — через ніс?**

— **Ну, отакечки через ніс дихати, як оце я, або корова! (Показує).**

— **А навіщо через ніс?**

— **А от навіщо: у вас є хустка? Ага, ось вона. А ви візьміть кінчик хусточки в зуби. От-так! А пробуйте дихати... Дихаєте? (Шпак кивнув головою).** А як, бува, тее-то, більше взять? Ану... **(Запихає більше в рот хустку).** Дихаєте? **(Той стверджує).** І ні капельки не важко? От добре. Я б, мабуть, такечки і не зумів. А знаєте що? Давайте спробуємо всю! Беріть... **(Впихає в рот усю хустку).** Беріть отак. Дихаєте? Ну, тепер попробуємо іще оцю петлю, що оце ви мені, спасибі, начепили. **(Той заперечує).** Ні, ні, я легенько... Легесенько, от-так. Ну, що, не давить? А як трохи потягну. **(Той протестує).** Давить? А пробуйте, ваше високоблагородіе, отакечки іти за мною; я потягну, а ви отакечки і йдіть. От-так, куди я, туди й ви. Ну, що? От і гаразд. А як ноги, не болять? Дійшли ви б отак аж до Вихристової балки? **(Шпак почав енергійно протестувать).** Га? Не розберу. Ага! Петлю? **(Той ствердив).** І хустку з рота? **(Теж саме).** І руки теж? Так отож слухайте: ручених ваших не розв'яжу, рота не одіткну і налигача не скину. Е, ні, ні, не брикайтесь! Мертвого з гроба не повертають. Почали, так, будучи, треба й кінчать. Ваше благородіе, не смикайтесь. Пішли! Партизани ждуть. Кажу вам, пішли туди. Туди, а ви ні сюди й ні туди. Я так не люблю. На всяк випадок, попрощайтесь з Мотрею і з людьми... Скажіть їм... Чи то пак, я й забув, що у вас же рот, тее-то... Подозвольте, я за вас: граждани, люди добрі! Оце пан Шпак, а по-новому Шпаклер, з вами прощається, бо більше ви його вже не побачите. Я не прощаюсь, бо ще не раз буду орудувати тут, перед вами. Ви ж бачите, які діла! Ну, Шпаклер, за мною, не одставай!

Пішов, потягши за собою пана Шпака.

ВІЩИЙ СОН
або
ПРИВИД, ЩО ПОВЕРТАЄТЬСЯ

Малюнок К. Агніта.

ВІЛЬГЕЛЬМ.—Єфрейторе Гітлер! У вашому становищі навіть я—імператор, не знайшов порятунку.

З ПОЛЬСЬКИХ АНЕКДОТІВ

Ці анекдоти розповів нашому військовому кореспондентові Ол. **Полторацькому** перебіжчик з гітлерівської армії поляк Фелікс Б., житель Горішнього Шлезьку.

ФАШИСТИ В АВТОБУСІ

Гітлер, Геринг і Геббельс сіли в автобус й умовились, що кожен з них зійде на зупинці, яка йому найбільш личитиме.

— Провулок імені Герінга!— оголосив кондуктор. Геринг гордо встав і вийшов.

— Тупик імені Адольфа Гітлера!—незабаром назвав кондуктор чергову зупинку.

— Тупик?—Гітлер не дуже вдоволений, проте, доводиться виходити.

Автобус зупиняється втрете.

— Кінцева станція. Кому до мавп'ячого розплідника! — питає кондуктор. — І, схожий на мавпу, Геббельс з прокльонами зіскакує на землю.

ВІДПОВІДЬ ПО СУТІ

Гітлер зустрічає на вулиці польського хлопчиська; забачивши його, той швидко щось ховає за спину.

— Покажи мені, що в тебе там є, — каже Гітлер. — Я тобі дам одну марку.

Хлопець хитає головою.

— Ну, дві. Ну, п'ять марок... Подумай, на ці гроші ти зможеш собі щось купить попоїсти. Адже ти, напевне, голодний?

— Мене ви на їжу не спокусите! — відповідає хлопчик. — Який би я не був голодний, але, бачачи вас, мені відразу хочеться блювати.

ДВІ ЕПОХИ

Муссоліні заявив: «Я волів би мати в Італії менше статуй, музеїв і картин і більше трофейних прапорів з слідами славних героїчних боїв».

Малюнок С. Самуїла.

Сліди староримської культури й сліди бойової слави Муссоліні.

Відповідальний редактор Л. ПАЛАМАРЧУК. Видавництво ЦК КП(б)У «Радянська Україна».
Адрес редакції: Москва, Неглинная 29/14.

А 1515 Набрано в друкарні «Известий». Надруковано в друкарні газети «Правда» імені Сталіна. Москва. Зам. 1744